

**Preambuła
Konstytucji
Rzeczypospolitej
Polskiej z 1997 r.
Aksjologiczne
podstawy prawa**

Spis treści

Preambuła Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	
z 2.4.1997 r.	VII
Przedmowa	XV
Wykaz skrótów	XVII
Bibliografia	XXI
Wykaz orzecznictwa	XXIX
Wykaz źródeł	XXXV
Wstęp	1
Rozdział I. Geneza	7
§ 1. Uwagi wstępne	7
I. Prawidłowości w umieszczaniu wstępów w konstytucjach	7
II. Kontrowersje terminologiczne	7
III. Obawy przed wprowadzaniem preambuły	8
IV. Potrzeba legitymizacji porządku konstytucyjnego i funkcja systemotwórcza wartości	10
V. Wstęp jako merytoryczne podsumowanie prac nad Konstytucją	12
§ 2. Historyczne wzorce konstytucyjne	13
I. Uwagi wstępne	13
II. Konstytucja 3 Maja	13
III. Konstytucja marcowa	18
IV. Konstytucja PRL	19
V. Mała Konstytucja	21

§ 3. Prace w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego	21
I. Kontekst	21
1. Rola zasady kompromisu	21
2. Głosowania nad przyjęciem Konstytucji a opcja polityczna dominująca w Zgromadzeniu Narodowym i KKZN	25
3. Konstytucja RP jako utrwalenie przemian politycznych lat 80-tych i 90-tych XX w.	25
4. Tradycje ideowe	26
5. Przebieg prac	27
II. Preambuły w zgłoszonych projektach konstytucji	28
1. Uwagi wstępne	28
2. Projekt senacki	30
3. Projekt Klubu Parlamentarnej Unia Demokratycznej	31
4. Projekt Polskiego Stronnictwa Ludowego i Unii Pracy	32
5. Projekt obywatelski	34
6. Projekt Porozumienia Centrum	34
III. Projekty zgłoszone w Podkomisji redakcyjnej, zagadnień ogólnych i przepisów wprowadzających Konstytucję	35
1. Uwagi wstępne	35
2. Projekt <i>W. Cimoszewicza</i>	36
3. Projekt <i>T. Mazowieckiego–S. Wilkanowicza</i>	37
4. Projekt obywatelski – Projekt przedłożony przez <i>P. Andrzejewskiego, A. Grześkowiak, K. Kamińskiego, L. Moczulskiego i J. Gwiżdża</i>	41
5. Projekt senacki – Projekt przedłożony przez <i>A. Grześkowiak, P. Andrzejewskiego, K. Kamińskiego, L. Moczulskiego i J. Gwiżdża</i>	42
6. Projekt <i>J. Gwiżdża, H. Dyrdy, K. Kamińskiego, L. Moczulskiego i A. Grześkowiak</i>	42

7. Projekt przedłożony przez S. Pastuszkę, M. Kurnatowską, W. Gołębiowskiego, M. Pomirskiego i S. Szatkowskiego	43
8. Projekt przedłożony przez Unię Pracy	44
9. Projekt Sojuszu Lewicy Demokratycznej	46
Rozdział II. Postanowienia	47
§ 1. Uwagi wstępne	47
I. Spójność aksjologii Konstytucji RP	47
II. Aksjologiczne i metaaksjologiczne uzasadnienie Konstytucji RP	47
III. Struktura tekstu	49
§ 2. „W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, odzyskawszy w 1989 r. możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie”	49
I. Dobro Polski jako Ojczyzny	49
II. Suwerenność	50
III. Demokracja	52
§ 3. „My, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej”	54
I. Polityczna koncepcja narodu	54
II. Problem z „przedpaństwowym” charakterem suwerena	54
§ 4. „zarówno wierzący w Boga będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna, jak i nie podzielający tej wiary, a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł”	56
I. Pluralizm światopoglądowy i wolność religijna ...	56
II. Uniwersalne wartości konstytucyjne	57
III. Sprawiedliwość	65
§ 5. „równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego – Polski”	72
I. Zasada równości obywateli	72
II. Dobro wspólne – Polska	73

III. Pierwszeństwo praw	78
IV. Polska	78
§ 6. „wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach”	79
I. Kultura jako wartość konstytucyjna	79
II. Walka o niepodległość	80
III. Chrześcijańskie dziedzictwo Narodu i ogólnoludzkie wartości	80
§ 7. „nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej”	84
§ 8. „zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku” ...	86
§ 9. „złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami rozszanymi po świecie”	87
I. Kulturowe pojęcie narodu	87
II. Zasada umacniania więzów wspólnoty z rodakami	89
§ 10. „świadomi potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Rodziny Ludzkiej”	90
I. Dobro Rodziny Ludzkiej jako wartość konstytucyjna	90
II. Pozaprawna geneza konstytucyjnego pojęcia dobra Rodziny Ludzkiej	93
§ 11. „pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane”	95
§ 12. „pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność”	97
§ 13. „w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem”	109
I. Umieszczenie wartości konstytucyjnych w szerszym kontekście aksjologicznym	109

II. Uznanie relacji typu religijnego za wartość konstytucyjną	110
III. Powinnościowe aspekty wolności sumienia i wyznania	111
IV. Wolność sumienia i religii jako wartości legitymizujące porządek prawny	112
§ 14. „ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot”	113
I. Wartości stanowiące oparcie dla państwa	113
II. Wolność i sprawiedliwość	114
III. Podstawowe zasady organizujące życie wspólnoty państwowej	114
IV. Zasada pomocniczości	118
§ 15. „Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali, wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę Rzeczypospolitej Polskiej”	126
I. Trzy wartości – zasady	126
II. Godność człowieka	128
1. Godność przyrodzona jako godność osobowa a inne typy godności	128
2. Prawne a filozoficzne ujęcia godności osobowej	131
3. Problemy z uznaniem godności za pierwszą wartość konstytucyjną	132
4. Godność w preambule a opieka nad osobami niepełnosprawnymi	134
III. Prawo do wolności	134
IV. Obowiązek solidarności z innymi	135

V. Wartości a stosowanie konstytucji	137
VI. Obszary realizacji wartości	138
Rozdział III. Konstytucyjna koncepcja wartości i status	
normatywny preambuły	139
§ 1. Metaaksjologia – ugruntowanie wartości	
konstytucyjnych	139
I. Uznanie ugruntowania obiektywistycznego	139
II. Zdystansowanie się wobec koncepcji typu	
emotywistycznego	140
III. Ku adekwatnej koncepcji wartości	141
§ 2. Czy preambuła obowiązuje?	145
I. Uwagi wstępne	145
II. Prace przygotowawcze	147
III. Doktryna i judykatura	149
IV. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego	151
Uwagi podsumowujące	161
Skorowidze	163
1. Skorowidz rzeczowy	163
2. Skorowidz osób	166
3. Skorowidz sygnatur orzeczeń	170

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl